01/04/2019

Η εικόνα ως έκφραση της εκκλησιαστικής κοινότητας- Έκθεση σύγχρονης εικονογραφίας

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Η εικόνα ήταν ανέκαθεν για τον ελληνικό κόσμο γεγονός αναφοράς. Ένα γεγονός που γεννιέται σε μια αλληλουχία σχέσεων και παράγει, δημιουργεί σχέσεις. Η εικόνα είναι μίμηση της μορφής μιας υπόστασης ως προς ένα υποκείμενο που θεωρεί, υποδέχεται και ενεργεί. Η εικόνα κατά τούτο λογίστηκε πάντα ως λειτουργία. Ήταν πάντα λειτουργία και αυτό την ανάγκαζε να είναι ένα φαινόμενο που γίνεται διαρκώς εφόσον όλα τα στοιχεία και οι συντελεστές του τρέπονται και μεταλλάσσονται.

Η εικόνα ως έκφραση της εκκλησιαστικής κοινότητας ακολούθησε αυτό τον ορισμό μέσα στους αιώνες, μορφώνοντας έτσι ένα τρόπο λειτουργίας που της επιτρέπει την ορατή έκφραση της εκκλησιολογίας, την οπτικοποίηση της κοινωνίας των προσώπων εν Χριστῷ.

Οι εικόνες της Εκκλησίας ήταν πάντα διφυείς, τρεπτές και άτρεπτες. Μετείχαν στην αιωνιότητα της αλήθειας αλλά μαζί και στην κίνηση της ιστορίας, των ανθρωπίνων πραγμάτων και της πολυκύμαντης ιστορίας των αισθητικών αξιών. Γι' αυτό και αναπτύχθηκε η ιστορία της εικονογραφικής τέχνης που φτάνει ως τις μέρες μας.
Σήμερα δυστυχώς, με επίδραση κυρίως διαφόρων σύγχρονων θεωριών, οι εικόνες έχουν παγιωθεί και πολλοί σύγχρονοι εικονογράφοι αντιγράφουν φωτοτυπικά τα αριστουργήματα του παρελθόντος με την εντύπωση πως έτσι διασώζουν και διαφυλάσσουν την παράδοση. Όμως η παράδοση ήταν και οφείλει να είναι δυναμικό γεγονός που ανακεφαλαιώνει κυρίως τον λόγο της τέχνης, ενώ, κρατώντας αναλλοίωτες τις μορφές των εικονιζομένων, επαναπροσδιορίζει διαρκώς τον εικαστικό τρόπο σε διάλογο με την σύγχρονη εικαστική πραγματικότητα.
Η έκθεση εικόνων που ανεβαίνει στο Κέντρο Τεχνών Μετς στοχεύει ακριβώς να αναδείξει τις προσπάθειες που επιχειρούν πολλοί σύγχρονοι εικονογράφοι ανά τον κόσμο να συνεχίσουν την παράδοση που δεν μπορεί να σταματήσει να παράγει και να δημιουργεί.

Οι Εικόνες σήμερα.
Εικόνες φτιαγμένες με ποικιλία εικαστικών τρόπων και τεχνικών σε διάφορα σημεία του πλανήτη από σημερινούς μαΐστορες της τέχνης των εικόνων, εκφαίνουν με τρόπο άριστο ότι είναι δυνατόν η εικονογραφική παράδοση να συνεχιστεί χωρίς να χάσει την προσανατολισμό και τον χαρακτήρα της.
Στις εικόνες των τριών ρουμάνων εικονογράφων που συμμετέχουν (Γ. Ποπέσκου, Γ. Τσιτούκ, Μ. Κόμαν) διακρίνεται η διάθεση μέσα από την ανάδειξη των αφαιρετικών τάσεων που παραδοσιακά είχε η βυζαντινή ζωγραφική να δημιουργηθεί ενα εξαιρετικά σύγχρονο εικαστικό αποτέλεσμα που διατηρεί αλώβητη την παραδοσιακή του βάση.
Στις εικόνες του ΙβανΠολβεράριαπο την Ιταλία, όπου τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μεγάλη άνθηση της τέχνης των εικόνων, διαφαίνεται ένας κομψός διάλογος με την στυλιστική παράδοση της τέχνης των Κομνηνών (12-13αι.), ο οποίος, σε συνδυασμό με την χαριτωμένη και διακριτική αφαίρεση στην απόδοση της πλαστικότητας, οδηγεί σε ένα αποτέλεσμα εξαιρετικής ωραιότητας και ησυχίας.

ΜΉ ΘῨ

Ὁ ΕΥΑΓΓΕ ΛΙΣΤΟΣ

Στις εικόνες του π. Σταμάτη είναι ορατή η συνομιλία της βυζαντινής παράδοσης με διδάγματα και κατακτήσεις του μοντερνισμού και άλλων σύγχρονων ρευμάτων. Το αποτέλεσμα ιδιαίτερα σύγχρονο και λειτουργικό. Σαφής απόδειξη πως ο εμπλουτισμός της παράδοσης δεν έχει όρια.

Στα χνάρια του και οι εικόνες του Κώστα Λάβδα που φτάνουν συχνά στα άκρα την εξπρεσιονιστική διάθεση, που πάντα υπήρχε στην βυζαντινή ζωγραφική, συνδυασμένη με δυνατή πλαστικότητα και καθαρό ωμό χρώμα που δημιουργεί συγκινησιακές δονήσεις πρωτόγνωρες.

Η ωραία και λειτουργική ανανέωση παραδοσιακών τύπων με τη ζωντάνια έργων που έγιναν με την καρδιά των δημιουργών και όχι με μανική προσκόλληση στην πιστότητα της αντιγραφής είναι ορατή στα έργα του εκ Κύπρου Γεωργίου Πέτρου,

του Νεκτάριου Μαμάη, του Γιαννούλη Λυμπερόπουλου, στις μικρογραφίες του Χρόνη Βήχου , στις εικόνες της SlavicaMihailovakαι στις εικόνες της Χριστίνας Δουληγέρη οι οποίες αποπνέουν ειρηνική μνημειακότητα.
Η χαρούμενη σχεδόν μεταφυσική παιδικότητα στις εικόνες του Μπάμπη Πυλαρινού σε συνδυασμό με την απλότητα του σχεδίου και τη απαλή προσέγγιση της φόρμας οδηγεί την βυζαντινή ζωγραφική των εικόνων σε μια ιεροπρεπή τρυφερότητα παραπέμποντας σε παραδείσια αθωότητα.
Εξαιρετικά πρωτότυπη και η συνθετική προσέγγιση του Μάρκου Καμπάνη και η τάση του για μια σχεδόν κυβιστική απόδοση των στοιχείων που δίνει στις εικόνες του στιβαρή απλότητα και λειτουργική μνημειακότητα.
Σπουδαία και η πρόταση των τριών εκ Σερβίας εικονογράφων, του TodorMitrovic, της BiljanaJovanovickαι της MilicaMišićοι οποίοι, διαθέτοντας κοινές αισθητικές αξίες και στυλιστικές λύσεις, δανείζονται στοιχεία από στην παιδικότητα και απλότητα της λαϊκής ζωγραφικής των λαξευτών εκκλησιών της Καππαδοκίας, τα οποία συνδυάζονται άψογα τρόπο με διδάγματα του μοντερνισμού. Το αποτέλεσμα είναι εξαιρετικά ώριμο και εντυπωσιακά δομημένο.
Οι εικόνες σήμερα είναι ζωντανές, κοσμούν και καλούν σε σχέση και κοινωνία.

Γ. Κόρδης

Διάρκεια Έκθεσης: Σάββατο, 13 Απριλίου 2019 έως Παρασκευή, 31 Μαΐου 2019

Ωράριο Λειτουργίας:
Κυριακή – Δευτέρα,κλειστά
Τρίτη-Πέμπτη-Παρασκευή, 18.00-21.00,
Τετάρτη 11.00-14.00, Σάββατο, 11.00-15.00

Ευγενίου Βουλγάρεως 6, Αθήνα 11636

Τηλ. Επικοινωνίας: 21 1113 4262